

OBDAVČITEV DOHODKOV IZ KAPITALA

mag. Ana Pristolič

SPLOŠNO

DOHODNINA

- Davčni zavezanec
- Dividende
- Obresti
- Dobiček iz kapitala
- Posebnosti krovnih skladov

DAVEK OD
DOHODKOV
PRAVNIH OSEB

DAVEK OD DOBIČKA
OD ODSVOJITVE
IZVEDENIH
FINANČNIH
INSTRUMENTOV

DAVČNI
POSTOPEK

MEDNARODNO
POROČANJE

OBDAVČITEV
VIRTUALNIH
VALUT

Splošno

- Davki so neizogibni in nujni pogoj za normalno delovanje družbe in države
- Temelj delovanja države – sredstvo za zagotavljanje širokega nabora javnih storitev, ki povečujejo kakovost bivanja v državi in so vsem dostopne pod enakimi pogoji
- Financiranje javnega zdravstva, šolstva, kulture, športa, varnosti in javne uprave, javne infrastrukture (ceste, železnice, telekomunikacijski, energetske in drugi objekti)

Splošno

- Davčno pravo vpliva na vse subjekte, ne glede na to, ali so upravičenci ali zavezanci
- Avtoritativno razmerje: država in lokalno-regionalne oblastne enote, tj. javna oziroma davčna oblast ter posameznik

Zgodovina

- Prvi davki so nastajali tam kot prve civilizacije, pred 6000 leti
- Sumeri, Stari Egipčani, Minojci, Rimljani
- Pobiranje prispevkov v naravi: poljščine, pridelki
- Za plačilo državnih uslužbencev
- 550 pr. n. št. Atika – Solonov davčni režim:
 - Ena prvih progresivnih davčnih lestvic – davki so se plačevali glede na višino dohodka in bogastva posameznih zavezancev – najvišji dohodki, najvišji davki

Davek

- Enkratna ali ponavljajoča se dajatev, ki jo država na podlagi pravne in dejanske oblasti pridobiva od fizičnih in pravnih oseb za pokrivanje lastnih odhodkov, ne da bi zanjo dajala neposredno protidajatev
- Davek je obvezna dajatev posameznikov ali podjetij, ki ga lahko zahteva samo država. Uporablja se za plačevanje javnih dobrin, ki jih uporabljajo vsi prebivalci. (FURS)

Obdavčitev

- Pravno dejanje, ki ga opravi pristojni državni organ tako, da izda **DAVČNO ODLOČBO**, kjer v izreku na temelju davčne osnove uporabi davčno tarifo
- **DAVČNA OSNOVA**: ekonomska vrednost ali količina, od katere je odvisna konkretna obdavčitev
- **DAVČNA STOPNJA**: razmerje med plačanim (odmerjenim) davkom in davčno osnovo
- **DAVČNA OLAJŠAVA**: odbitek pred izračunom obdavčljive davčne osnove

Načela

■ Načelo davčne pravičnosti

□ Načelo davčne enakomernosti

- Davek naj plačujejo vsi, ki so gospodarsko sposobni, in vsi naj ga plačujejo enakomerno

□ Načelo davčne sorazmernosti

- Obdavčenje, kot poseg v lastninsko pravico davčnih zavezancev, se mora omejiti le na primere, v katerih bi bil tak poseg v razumnem sorazmerju z zakonodajalčevim ciljem

□ Horizontalna pravičnost

- Davčni zavezanci z enako plačilno sposobnostjo naj plačajo enak znesek davka

□ Vertikalna pravičnost

- Davčni zavezanci z večjo plačilno sposobnostjo naj plačajo več davka

■ Načelo nevtralnosti

- Primerni so le takšni davki, ki naj ne bi vplivali na gospodarske odločitve

■ Procesna oz. postopkovna načela

■ Področna načela

- V posameznih zakonih

Predmet obdavčitve

- Vse tisto, na kar zakonodajalec veže nastanek davčne obveznosti:
 - DOHODKI
 - PREMOŽENJE
 - POTROŠNJA
 - PROMET
 - CARINE
 - IGRE NA SREČO
 - TROŠARINE
 - OKOLJSKE DAJATVE
 - PRISPEVKI

Davčna zakonodaja

- Zakon o dohodnini (ZDoh-2)
- Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-2)
- Zakon o davku od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov (ZDDOIFI)
- Zakon o davčnem postopku (ZDavP-2)
- Zakon o investicijskih skladih in družbah za upravljanje (ZISDU-3)
- Zakon o obnovi, razvoju in zagotavljanju finančnih sredstev (ZORZFS) – začasno spreminja nekatere določbe davčnih zakonov (poplave in plazovi 4. 8. 2023)

Konkurenčni finančni produkti

- (Krovni) vzajemni sklad
- Bančna vloga
- Delnica / obveznica
- Izvedeni finančni instrument
- Življenjsko zavarovanje

- Zahtevan donos »po davkih«

DOHODNINA

- Zakon o dohodnini ureja obveznost plačila dohodnine
- Dohodnina je davek od dohodkov **fizičnih oseb**

Dohodnina

- Davčni zavezanec
- Vir dohodka
- Predmet obdavčitve
 - DOHODEK IZ KAPITALA
 - Dividende
 - Obresti
 - Dobiček iz kapitala
- Odlog ugotavljanja davčne obveznosti
- Davčna stopnja
- Plačilo davka
- Dvojno obdavčenje

Davčni zavezanec

- FIZIČNA OSEBA
- REZIDENT
 - **Načelo svetovnega dohodka:** zavezan za plačilo dohodnine od vseh dohodkov, ki imajo vir v RS, in od vseh dohodkov, ki imajo vir izven RS
- DEFINICIJA REZIDENTA
 - Bivanje, zaposlitev

Davčni zavezanec nerezident

■ NEREZIDENT

- ❑ Zavezan za plačilo dohodnine od vseh dohodkov, ki imajo **vir v Sloveniji**
- ❑ Izjema za dobiček iz kapitala – če vrednostni papir ali lastniški delež ni del pretežnega lastniškega deleža (10 %)
- ❑ Mora upoštevati davčno zakonodajo države, kjer je davčni zavezanec

Vir dohodka iz kapitala

■ Vir v Sloveniji

- ❑ Izdajatelj je Republika Slovenija, Banka Slovenije, lokalna skupnost, gospodarska družba, zadruga in drugi, ki so ustanovljeni po slovenskih predpisih
- ❑ Izplačuje rezident ali poslovna enota nerezidenta
- ❑ Investicijski skladi, oblikovani oziroma ustanovljeni v Sloveniji

Obdavčljiv dohodek

- Dohodki in dobički, pridobljeni oziroma doseženi v **koledarskem letu**
- Vsako izplačilo oziroma prejem dohodka, ne glede na obliko (tudi v naravi)
- Dohodki po Zakonu o dohodnini so:
 - Dohodek iz zaposlitve
 - Dohodek iz dejavnosti
 - Dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti
 - Dohodek iz oddajanja premoženja v najem in iz prenosa premoženjske pravice
 - **DOHODEK IZ KAPITALA**
 - Drugi dohodki
- Izjeme in oprostitve

Dohodek iz kapitala

- **DIVIDENDE**
- **OBRESTI**
- **DOBIČEK IZ KAPITALA**

Dohodek iz kapitala

- Od leta 2006 se ne vključuje več v letno dohodninsko osnovo in ne vpisuje v letno napoved*
 - Dokončni davek – **cedularna** obdavčitev
 - **Proporcionalna** stopnja 25 % (+ znižanja)
 - Ni davčnih olajšav
-
- *V letu 2022 je veljala izjema, zavezanec se je lahko odločil za vštevanje dohodkov iz kapitala v letno davčno osnovo (sintetična obdavčitev po progresivni dohodninski lestvici)

Dividende - definicija (90. člen)

- **Dividende in drugi dohodki**, doseženi na podlagi lastniškega deleža
- **Vsaka razdelitev dohodka** imetniku deleža iz premoženja plačnika oziroma povezane osebe plačnika na podlagi njegovega lastniškega deleža v plačniku, **ki ne predstavlja zmanjšanja njegovega lastniškega deleža**, vključno z razdelitvijo v obliki delnic ali zamenljivih obveznic
- **Prikrito izplačilo dobička** po ZDDPO-2
- Dobiček, ki se razdeli v zvezi z dolžniškimi vrednostnimi papirji, ki zagotavljajo udeležbo v dobičku plačnika
- Dohodek, ki ga zavezanec doseže na podlagi delitve dobička, čistega dobička ali prihodkov investicijskega sklada, ki niso zajeti z 81. členom ZDoh-2 (obresti)

Dividende - lastniški delež

- Vsak delež, ki ga ima fizična oseba (imetnik deleža) na podlagi **vloženih sredstev** v gospodarski družbi, zadrugi in drugih oblikah organiziranja
- Vključno s premoženjskim vložkom tihega družbenika v podjetje nosilca tihe družbe in premoženjskim vložkom fizične osebe v katerokoli drugo obliko organiziranja, ki ima pretežno naravo lastniškega kapitala

Dividende - davčna osnova

- Dosežena dividenda
- V primeru prikritega izplačila dobička se določi na podlagi primerljive tržne cene

Dividende – primer izračuna davka

Primer izračuna davka ob prejemu dividende slovenske družbe:

Posameznik je imetnik delnic Krke d.d. in je v letu 2025 prejel dividende v znesku 100 EUR. Izplačevalec dohodka – dividend mu ob izplačilu odtegne davek v višini 25 %, kar predstavlja 25 EUR.

Delničar je na svoj račun prejel znesek v višini 75 EUR, kar predstavlja neto dividendo. Ker se dohodki iz kapitala obdavčujejo cedularno in ne gredo v letno davčno osnovo, posameznik ne rabi narediti ničesar več.

Obresti - definicija (81. člen)

- Obresti od **posojil**
- Obresti od **dolžniških vrednostnih papirjev**, tudi zamenljivih
- Obresti od **denarnih depozitov pri bankah in hranilnicah** ter drugih podobnih finančnih terjatev do dolžnikov
- Dohodek iz **oddajanja v finančni najem**
- Dohodek iz **življenjskega zavarovanja**, iz dodatnega **pokojninskega zavarovanja** (če pokojninski načrt ni vpisan v poseben register) in prostovoljnega pokojninskega zavarovanja
- Dohodek, ki ga zavezanec doseže na podlagi **delitve prihodkov investicijskega sklada v obliki obresti**

Obresti - definicija (81. člen)

- **Vsako nadomestilo**, ki ne predstavlja vračila glavnice iz finančno dolžniškega razmerja, vključno z nadomestili za tveganje ali za zmanjšanje vrednosti glavnice iz finančno dolžniškega razmerja zaradi inflacije, če ni z zakonom drugače določeno
- Tudi diskonti, bonusi, premije in podobni dohodki iz finančno dolžniškega razmerja ali dogovora, ki se nanaša na finančno dolžniško razmerje

Obresti - oprostiti

- Od neupravičeno ali preveč plačanih davkov in prispevkov
- Na stanje na TRR (v višini obresti za depozite na vpogled)
- Na izplačilo življenjskega zavarovanja ob smrti zavarovanca
- Od dohodka iz življenjskega zavarovanja
 - Sklenjeno za vsaj 10 let
 - Sklenitelj in upravičenec sta ista oseba
 - Ni podana zahteva za izplačilo pred potekom 10 let od sklenitve
- Iz pogodbe po nacionalni stanovanjski varčevalni shemi (NSVS), sklenjeni za vsaj 5 let, razen pri odstopu od pogodbe
- 50 % obresti iz obveznic SOS2E, če jih je zavezanec prejel kot odškodnino v postopkih denacionalizacije
- Obresti od vplačil etažnih lastnikov v rezervni sklad

Obresti - davčna osnova

- **Dosežene obresti**
- Davčna osnova rezidenta od obresti iz depozitov pri bankah in hranilnicah iz Slovenije in EU se zmanjša za 1.000 EUR**
- Za dolgoročne bančne vloge se zavezanec lahko odloči, da se osnova obračuna na letni ravni
- Pri življenjskem zavarovanju razlika med prejetim izplačilom in vplačilom; pri obročnih izplačilih se vsota vplačil porazdeli na enako število izplačil (na podlagi pričakovane življenjske dobe)
- Pri obveznicah izplačane obresti
- Pri finančnem najemu del, ki ne predstavlja vračila glavnice
- Pri diskontiranih in brezkuponskih dolžniških vrednostnih papirjih se višina določi po metodi enakomernega (konstantnega) donosa

Obresti - davčna osnova

- **Zakon o obnovi, razvoju in zagotavljanju finančnih sredstev (ZORZFS) določa oprostitev dohodnine od obresti od vrednostnih papirjev, katerih izdajateljica je RS in so izdani v letih 2024, 2025 ali 2026 ter so ponujeni izključno fizičnim osebam
- Skupna davčna osnova od obresti na denarne depozite pri bankah in hranilnicah v RS in EU ter od navedenih vrednostnih papirjev se zmanjša za 1.000 EUR
- Dohodnina od obresti rezidenta na denarne depozite pri bankah in hranilnicah v RS ter EU, in od vrednostnih papirjev, katerih izdajateljica je RS in so izdani v letih 2024, 2025 ali 2026 ter ponujeni izključno fizičnim osebam, se izračuna in plača na letni ravni
- Dohodnino od obresti ugotovi davčni organ na podlagi napovedi zavezanca

Obresti - razmejitev med glavnico in obrestmi

- Če ni vnaprej določeno, kolikšen del posameznega plačila predstavlja vračilo glavnice in kolikšen del plačilo obresti, se šteje, da se najprej plačujejo obresti, izračunane po priznani obrestni meri za povezane osebe

Dobiček iz kapitala - definicija

- Dosežen z **odsvojitvijo kapitala**
- Kapital:
 - Nepremičnina
 - Finančni kapital:
 - **VREDNOSTNI PAPIR IN DELEŽ**
 - **INVESTICIJSKI KUPON**

Dobiček iz kapitala - definicija

- Vsaka **odsvojitev** kapitala ali dela kapitala, zlasti:
 - **Prodaja** kapitala
 - Dajanje kapitala **v dar**
 - **Zamenjava** kapitala
 - **Unovčitev investicijskega kupona, izplačilo sorazmernega dela** likvidacijske mase v primeru **likvidacije investicijskega sklada**
 - Izplačilo lastniškega deleža v primeru **prenehanja gospodarske družbe**, zadruga ali druge oblike organiziranja
 - Izplačilo lastniškega deleža v primeru **zmanjšanja lastniškega kapitala** gospodarske družbe, zadruga ali druge oblike organiziranja, izstopa ali izključitve ter **drugi** primeri izplačila lastniškega deleža, **izplačanega v denarju ali v naravi**

Dobiček iz kapitala - odsvojitev investicijskih kuponov

- **OBDVČLJIVA ODSVOJITEV IK:**
 - Unovčitev investicijskega kupona investicijskega sklada
 - Izplačilo sorazmernega dela likvidacijske mase v primeru likvidacije vzajemnega sklada
- Obdavčljiva odsvojitev je tudi unovčenje (dela) investicijskega kupona za poravnavo morebitnih stroškov pri prehodu med podskladi
 - Davčnemu zavezancu ni treba vložiti napovedi za te unovčitve

Dobiček iz kapitala - davčna osnova

- RAZLIKA med vrednostjo ob odsvojitvi in vrednostjo ob pridobitvi
- $\text{Vrednost ob pridobitvi} = \text{nabavna vrednost} + \text{stroški}$
- $\text{Vrednost ob odsvojitvi} = \text{prodajna vrednost} - \text{stroški}$
- Če je razlika POZITIVNA, se davčna osnova zmanjša za normirane stroške
- Normirani stroški ne smejo presegati nižjega od:
 - Seštevka 1 % od nabavne vrednosti kapitala in 1 % od vrednosti kapitala ob odsvojitvi, ali
 - Pozitivne razlike med vrednostjo kapitala ob odsvojitvi in vrednostjo kapitala ob pridobitvi
- V primeru dedovanja ali darila se upoštevajo tudi stroški zneska davka na dediščine in darila

Dobiček iz kapitala - davčna osnova

- V primeru vrednosti v tuji valuti se nabavna in prodajna vrednost preračunata v EUR po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan pridobitve oz. dan odsvojitve

Čas pridobitve in odsvojitve

- Čas pridobitve oz. odsvojitve
 - Datum sklenitve pogodbe
 - Datum pravnomočnosti sodne oz. dokončnosti upravne odločbe
- Investicijski kuponi: datum pridobitve/odsvojitve je **DATUM VEP**
- Takrat zavezanec postane oz. preneha biti imetnik kapitala
- ODLOG PRI PREHODIH – datum pridobitve prvih zamenjanih investicijskih kuponov

Dobiček iz kapitala - vodenje zalog

- FIFO metoda: first in, first out (metoda zaporednih cen) (neodvisno od števila PI v istem skladu/razredu kuponov)
- Ločena zaloga za sredstva v gospodarjenju
- Ločena zaloga IK po posameznih razredih kuponov

Dobiček iz kapitala - izguba

- IZGUBA (negativna razlika) zmanjšuje pozitivno davčno osnovo za dobiček iz kapitala **znotraj istega leta**
- Če je izguba nastala zaradi izdaje delnic pri povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe, se lahko prenaša v naslednja leta

Dobiček iz kapitala - izguba

- Izgube NI možno uveljavljati
 - če je zavezanec ali njegova povezana oseba (družinski član ali pravna oseba, v kateri ima zavezanec 25 % delež) v roku 30 dni pred ali po odsvojitvi pridobil vsebinsko istovrstni nadomestni kapital – “navidezna odsvojitev”
 - če gre za izgubo, doseženo z odsvojitvijo kapitala, katerega dobički spadajo med oprostitve (t.i. certifikatske delnice, dolžniški vrednostni papirji, odsvojitev po 15 letih imetništva)
- Če se nanaša na različna obdobja imetništva kapitala, se sorazmerno razdeli med posamezna obdobja imetništva

Odlog davčne obveznosti

- Davčna obveznost zavezanca se v trenutku odsvojitve ne ugotavlja
- Odloži se do naslednje obdavčljive odsvojitve kapitala
- Odlog je možen pri naslednjih odsvojitvah kapitala:
 - Podaritvi kapitala zavezančevemu zakoncu ali otroku
 - Zamenjavi deleža v okviru zamenjave kapitalskih deležev, združitve in delitev, kot so opredeljene v ZDDPO-2
 - **Zamenjavi investicijskih kuponov** podsklada za investicijske kupone drugih podskladov **v okviru prehajanja med podskladi istega krovnega sklada**, če družba za upravljanje zagotovi ustrezen način sledljivosti prehodov med podskladi

Odlog davčne obveznosti

■ 528. člen ZISDU-3:

- ❑ Zamenjava IK pri združitvi vzajemnih skladov
- ❑ Zamenjava IK pri oblikovanju krovnega sklada iz obstoječih vzajemnih skladov
- ❑ Zamenjava IK pri vključitvi podskladov krovnega sklada v drugi krovni sklad iste DZU
- ❑ Zamenjava IK enega razreda za IK drugega razreda istega podsklada krovnega sklada
- ❑ Zamenjava enot KNPVP za enote drugih KNPVP v okviru združitev KNPVP

Odlog davčne obveznosti - krovní skladi

- Upravičeni so imetniki investicijskih kuponov krovnih skladov, ki so uvrščeni na **seznam**, objavljen na spletni strani FURS
- Odlog velja za vse imetnike IK, ne glede na to, ali so bili IK pridobljeni pred preoblikovanjem vzajemnega sklada v krovní sklad
- DZU je zavezana voditi evidence vstopov/prehodov/izstopov

Odlog davčne obveznosti - krovni skladi

- O odlogu odloči davčni organ na podlagi priglasitve
- Priglasitev za vse zavezance hkrati opravi družba za upravljanje, ki upravlja krovni sklad
- DZU je dolžna zavezance v 15 dneh po zamenjavi investicijskih kuponov pisno obvestiti o odložitvi ugotavljanja davčne obveznosti pri zamenjavi investicijskih kuponov

Odlog davčne obveznosti - krovni skladi

- Pri odlogu se
 - za ČAS PRIDOBITVE investicijskega kupona šteje datum, ko so bili pridobljeni prvi zamenjani investicijski kuponi
 - za NABAVNO VREDNOST šteje nabavna vrednost prvih zamenjanih investicijskih kuponov

Odlog davčne obveznosti - krovni skladi - primeri

A

Vplačilo
3. 3. 2013

B

Vplačilo
4. 4. 2014

C

Vplačilo
6. 6. 2016

D

Vplačilo
2. 2. 2012

Prenos iz A v B dne 7. 7. 2017

Izplačilo iz B dne 1. 10. 2025

Odlog davčne obveznosti - krovni skladi - primeri

A

Vplačilo
3. 3. 2013

B

Vplačilo
4. 4. 2014

C

Vplačilo
6. 6. 2016

D

Vplačilo
2. 2. 2012

Prenos iz A v D dne 9. 9. 2019

Izplačilo iz D dne 1. 10. 2025

Odlog davčne obveznosti - krovni skladi - primeri

A

Vplačilo
3. 3. 2013

B

Vplačilo
4. 4. 2014

C

Vplačilo
6. 6. 2016

D

Vplačilo
2. 2. 2012

Prenos iz B v C dne 8. 8. 2018

3. 3. 2013

4. 4. 2014
6. 6. 2016

2. 2. 2012

Izplačilo iz C dne 1. 10. 2025

3. 3. 2013

6. 6. 2016

2. 2. 2012

4. 4. 2014

Odlog davčne obveznosti - krovni skladi - primeri

A

Vplačilo
3. 3. 2013

B

Vplačilo
4. 4. 2014

C

Vplačilo
6. 6. 2016

D

Vplačilo
2. 2. 2012

Prenos iz D v B dne 5. 5. 2015

3. 3. 2013

2. 2. 2012
4. 4. 2014

6. 6. 2016

Izplačilo iz C dne 1. 10. 2025

3. 3. 2013

2. 2. 2012
4. 4. 2014

6. 6. 2016

Odlog davčne obveznosti - krovni skladi

- Pri izplačilu na TRR (obdavčljiv dogodek) je torej relevantno:
 - Sredstva v konkretnem podskladu, iz katerega se zahteva izplačilo
 - Datum pridobitve (prvih zamenjanih) kuponov v tem podskladu
 - Nabavna vrednost (prvih zamenjanih) investicijskih kuponov, ki se izplačajo na TRR

Dobiček iz kapitala - davčna stopnja (132. člen)

- Dohodnina se izračuna in plača od davčne osnove po **25 % stopnji**
- Stopnja davka se **znižuje** vsakih pet let imetništva kapitala in znaša po dopolnjenih:
 - petih letih imetništva kapitala: **20 %**
 - desetih letih imetništva kapitala: **15 %**
- Po petnajstih letih imetništva kapitala je zavezanec oproščen plačila dohodnine

Dobiček iz kapitala – primer izračuna davka

Posameznik je leta 2012 kupil delnice za 1.000 EUR, leta 2021 pa jih je prodal za 1.200 EUR.

Ker je razlika med vrednostjo delnic ob odsvojitvi in vrednostjo delnic ob pridobitvi pozitivna (200 EUR), se končna davčna osnova ugotovi kot razlika, zmanjšana za normirane stroške, povezane s pridobitvijo in odsvojitvijo kapitala, v višini, ki se določi kot seštevek 1 % od nabavne vrednosti kapitala in 1 % od vrednosti kapitala ob odsvojitvi. Ker je od nakupa preteklo 9 let, je stopnja davka 15 %:

$$\begin{aligned} & ((1.200,00 \text{ EUR} - 1.000,00 \text{ EUR}) - (12,00 \text{ EUR} + 10,00 \text{ EUR})) \times 15 \% \\ & = (200,00 \text{ EUR} - 22,00 \text{ EUR}) \times 15 \% = 26,70 \text{ EUR}. \end{aligned}$$

Dobiček iz kapitala - oprostiti

- **Odsvojitev kapitala po 15 letih imetništva**
- Prva odsvojitev delnic ali deleža v kapitalu, pridobljenega v procesu lastninskega preoblikovanja podjetij v skladu s predpisi, ki urejajo lastninsko preoblikovanje podjetij – **privatizacijske** oz. t.i. **certifikatske delnice**; tudi prva odsvojitev podedovanih delnic ali deleža v kapitalu
- Odsvojitev stanovanja ali stanovanjske hiše – ki ima največ dve stanovanji, s pripadajočim zemljiščem – v katerem je imel zavezanec prijavljeno stalno prebivališče in ga je imel v lasti ter je tam dejansko bival vsaj zadnja tri leta pred odsvojitvijo
- Odsvojitev dolžniških vrednostnih papirjev
- Odsvojitev naložb v družbi tveganega kapitala

Dobiček iz kapitala - neobdavčljiva odsvojitve

- Dedovanje
- Nepremičnina po pogodbi o dosmrtnem preživljanju ali darilni pogodbi za primer smrti
- Nepremičnina v primeru razlastitve
- Ustanovitev zastavne pravice
- Zamenjava z istovrstnimi vrednostnimi papirji istega izdajatelja
- Razdelitev ali združitev delnic pri nespremenjenem kapitalu (razen denarnih izplačil)
- Zamenjava prednostnih delnic z navadnimi delnicami istega izdajatelja
- Zmanjšanje kapitala zaradi izgube
- Prisilne izterjave obveznih dajatev

Dvojno obdavčenje

- Rezident lahko odšteje znesek ustreznega dela dohodnine, ki jo je v tujini plačal od dohodkov z virom v tujini
- Znesek odbitka ne sme presegati nižjega izmed zneskov, ki je bil plačan v tujini, ali bi moral biti plačan v Sloveniji
- Upoštevajo se mednarodne pogodbe o izogibanju dvojnega obdavčevanja in stopnje, določene v njih

Način plačila davka

- **Davčni obračun z davčnim odtegljajem**
 - Dividende in obresti, razen bančnih in od obveznic, kadar jih izplača plačnik davka
- **Odmera na podlagi napovedi zavezanca**
 - Bančne obresti, obresti od obveznic, kapitalski dobički
 - Obresti in dividende, kadar ni plačnika davka
 - Obresti, dosežene z odstopom ali poplačilom prevzete terjatve
 - Dividende, dosežene z vračilom naknadnega vplačila družbeniku

Način odmere in plačila davka

- Izračun z davčnim odtegljajem opravi plačnik davka
- Izračun z odmero opravi davčni organ na podlagi napovedi zavezanca
- Zavezanec za plačilo dohodnine na podlagi odločbe o odmeri je zavezanec sam

Posebnosti

- Vrednostni papir in investicijski kupon vzajemnega sklada, **pridobljen pred 1. 1. 2003**, se obračunava **po vrednosti na 1. 1. 2006**
- Če je **dejanska nabavna vrednost vrednostnega papirja** višja, se upošteva dejanska vrednost
- Obresti, **obračunane do 1. 1. 2005**, in dohodek iz življenjskega zavarovanja, **sklenjenega pred 1. 1. 2005**, se ne obdavčijo (razen obresti, ki so bile obdavčene že po ZDoh)
- Če je bila pridobitev delnice pri **povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe v 2005 ali 2006 obdavčena kot dividenda**, se za nabavno vrednost šteje nominalna vrednost
- pridobitev kapitala pred uvedbo evra: vrednost ob pridobitvi se preračuna z uporabo **srednjega tečaja Banke Slovenije**, ki je veljal na dan pridobitve kapitala oziroma 1. januarja 2006, kadar se za nabavno vrednost kapitala šteje vrednost na ta dan

INDIVIDUALNI NALOŽBENI RAČUN

- **Individualni naložbeni račun (INR)** je posebna oblika trgovalnega računa, namenjenega dolgoročnemu vlaganju v izbrane finančne instrumente (npr. delnice, obveznice, ETF; kotiranje na trgih EU, EGP, OECD) s **posebno davčno obravnavo**
- Namenjen malim vlagateljem – fizičnim osebam, rezidentom RS
- V prvem koledarskem letu se lahko vplača največ 20.000 EUR, naprej pa največ 5.000 EUR in dodatno 5.000 EUR (za naložbe v slovenske finančne instrumente)
- Dovoljena skupna vrednost vplačil na INR znaša 150.000 EUR
- Vplačila in izplačila so možna samo v denarju

INDIVIDUALNI NALOŽBENI RAČUN

- Ni sprotne obdavčitve – donosi, doseženi iz sredstev na INR (obresti, dividende, kapitalski dobički) v trenutku prejema na INR niso obdavčeni, razen v primeru mirovanja ali po zaprtju INR
- Davčni postopek je poenostavljen – davčne obveznosti opravi ponudnik INR,
- Dohodek z INR je obdavčen **ob izplačilu z INR**
- Dohodek z INR je **donos**, dosežen s sredstvi INR, in predstavlja **razliko med tržno vrednostjo sredstev ob izplačilu in skupnimi vplačili**
- Donos je ob izplačilu obdavčen z **enotno davčno stopnjo 15 %**
- Oprostitev plačila davka velja po preteku **15 let po odprtju INR**, vsa naslednja izplačila pa po preteku 15 let od predhodnega izplačila

INDIVIDUALNI NALOŽBENI RAČUN

■ Obdavčitev sredstev na INR in klasičnem trgovalnem računu

	INR	Trgovalni račun
Obdavčitev	15 % ob izplačilu na TRR (ne ob donosih) ali 0 %, če se prvo izplačilo izvede po 15 letih	Odmeri se davek na kapitalski dobiček, odvisno od časa imetništva finančnega instrumenta:
		0–5 let = 25 %
		5–10 let = 20 %
		10–15 let = 15 %
		po 15 letih = 0 %
		dividende = 25 %
Oprostitev	0 %, če je preteklo vsaj 15 let od odprtja ali zadnjega izplačila	Po 15 letih znaša davek 0 % na kapitalski dobiček, dividende niso oproščene davka
Davčni postopek	Ponudnik INR plača davek iz sredstev na računu. Stranka ne vlaga davčne napovedi.	Stranka sama oddaja letne davčne napovedi za obdavčitev kapitalskega dobička
Dividende	Neobdavčene. Imetnik prejme bruto izplačilo (možne izjeme pri tujih izdajateljih).	Imetnik prejme neto izplačilo, obdavčeno po 25-odstotni davčni stopnji (davčni odtegljaj)

DAVEK OD DOHODKOV PRAVNIH OSEB

- Zavezanec
- Vir dohodka
- Obdavčljiv dohodek
- Davčna stopnja
- Davčni odtegljaj
- Dvojno obdavčenje

Zavezanec

- **Pravna oseba** domačega in tujega prava
- Združenje oseb po tujem pravu brez pravne osebnosti, ki ni zavezanec po ZDoh-2
- RS in lokalne skupnosti niso zavezanci
- Oprostitve za zavezance, ustanovljene za opravljanje nepridobitne dejavnosti (plačajo davek na pridobitno dejavnost)

Zavezanec

■ REZIDENT

- Načelo svetovnega dohodka: zavezan za plačilo davka od vseh dohodkov, ki imajo vir v RS in od vseh dohodkov, ki imajo vir izven RS

■ DEFINICIJA REZIDENTA

- Sedež v Sloveniji
- Kraj dejanskega delovanja posloводства v Sloveniji

■ NEREZIDENT

- Zavezan za davek od dohodkov, ki imajo vir v Sloveniji

■ DEFINICIJA NEREZIDENTA

- Poslovna enota nerezidenta – kraj poslovanja: kraj, v katerem ali preko katerega nerezident v celoti ali delno opravlja dejavnost oziroma posle v Sloveniji
- tudi posrednik, ki deluje v imenu nerezidenta, ali posrednik, ki v svojem imenu deluje za nerezidenta

Pravna oseba

- Med pravne osebe uvrščamo gospodarske družbe, zavode, društva, fundacije, sklade, ustanove, zasebne zavode, gospodarska interesna združenja, organe in organizacije, ki z vpisom v register pridobijo status pravne osebe
- Npr. župnija, sindikat, gasilsko društvo, nogometni klub, ipd.

Vir dohodka

■ Vir v Sloveniji

- Dividende in kapitalski dobički: **izdajatelj** je Republika Slovenija, Banka Slovenije, lokalna skupnost, gospodarska družba, zadruga in drugi, ki so ustanovljeni po slovenskih predpisih, oziroma **delež** v družbi, ustanovljeni po slovenskih predpisih
- Obresti bremenijo rezidenta ali poslovno enoto nerezidenta v RS

Predmet obdavčitve

- Dobiček rezidenta in dobiček nerezidenta, ki ga dosega z opravljanjem dejavnosti oziroma poslov v poslovni enoti ali preko poslovne enote, ki se nahaja v Sloveniji
- Dohodki rezidenta in nerezidenta, za katere je določena obveznost davčnega odtegljaja iz 70. člena ZDDPO-2

Obdavčljiv dohodek

- DOBIČEK = Presežek prihodkov nad odhodki po računovodskih standardih
- Dohodki, doseženi v koledarskem letu
 - Lahko se odloči za drugačno poslovno leto, vendar mora to potem ostati nespremenjeno 3 leta
- Priznajo se odhodki, potrebni za pridobitev prihodkov
- Načelo odprave dvojne obdavčitve in manj kot enkratne obdavčitve
- Spremembe računovodskih usmeritev in popravki ter prevrednotenja se vključujejo v davčno osnovo

Obdavčljiv dohodek

- Odstopanja od računovodskih standardov
 - ❑ Transferne cene (obresti)
 - ❑ Oblikovanje rezervacij
 - ❑ Odhodki zaradi prevrednotenja
 - ❑ Prejete dividende so izvzete iz prihodkov
 - ❑ 50 % kapitalskega dobička je izvzetega, če je zavezanec imetnik najmanj 8 % vsaj 6 mesecev in je zaposloval 1 osebo
 - ❑ Nepriznani odhodki (poslovno nepotrebni)
 - ❑ Pokrivanje izgube, če se bistveno ne spremeni lastništvo in dejavnost
 - ❑ Prenos dejavnosti, zamenjava kapitalskih deležev, združitve, delitve
 - ❑ Davčne olajšave

Davčna stopnja

- **19 % od osnove*****
- *** ZORZFS: za leta 2024, 2025, 2026, 2027 in 2028 se plačuje davek po stopnji 22 % od davčne osnove

Davčna stopnja

- BS, pokojninski skladi in pokojninski načrti ter družbe tveganega kapitala ne plačajo davka
- Investicijski skladi po ZISDU-3 plačajo davek po stopnji 0 %, če do 30. 11. razdelijo najmanj 90 % poslovnega dobička preteklega leta
- Specialni investicijski skladi (SIS) in nepremičninske investicijske družbe (NID) plačajo davek po stopnji 0 %, če do 30. 11. razdelijo najmanj 75 % poslovnega dobička preteklega leta, ki ne zajema nerealiziranih dobičkov; isto velja tudi za evropske dolgoročne investicijske sklade (ELTIF), evropske sklade za socialno podjetništvo (EuSEF) in evropske sklade tveganega kapitala (EuVECA)

Davčni odtegljaj

- Po stopnji **15 %**
 - Od **dividend** in podobnih dohodkov
 - Od **obresti**, razen RS, SID, obveznic in medbančnih kreditov
- Se ne odtegne
 - RS, BS in lokalni skupnosti
 - Rezidentu, ki izplačevalcu sporoči davčno številko
 - Poslovni enoti nerezidenta, ki predloži davčno številko
 - Od dividend med matičnimi in odvisnimi družbami znotraj EU
 - Od obresti med povezanimi družbami znotraj EU
- Davčna osnova je bruto prejemek

Davčni odtegljaj

- Dohodek se všeteje v davčno osnovo pred zmanjšanjem za odtegnjen davek
- Za plačan znesek odtegnjenega davka se zmanjša obveznost zavezanca

Način plačila davka

- Zavezanec sam izračuna in plača davek
 - Med letom se plačuje akontacija davka
- Pri davčnem odtegljaju davek izračuna, odtegne in plača plačnik davka

Dvojno obdavčenje

- Rezident lahko odšteje znesek ustreznega dela davka, ki ga je v tujini plačal od dohodkov, ki imajo vir v tujini
- Znesek odbitka ne sme presegati nižjega izmed zneskov, ki je bil plačan v tujini, ali bi moral biti plačan v Sloveniji
- Upoštevajo se mednarodne pogodbe o izogibanju dvojnega obdavčevanja

DAVEK OD DOBIČKA OD ODSVOJITVE IZVEDENIH FINANČNIH INSTRUMENTOV

- **Izvedeni finančni instrumenti** – opcije, terminske pogodbe, swapi, certifikati,... (4. do 11. točka 7. člena ZTFI-1), razen če so poravnani z blagom; tudi dolžniški vrednostni papirji, katerih donos se ne izplačuje v obliki unovčitve kuponov ali v obliki diskonta
- **Predmet obdavčitve** – dobički od odsvojitve IFI, realizirani (prodaja/odsvojitve) v koledarskem letu, ne glede na vir (RS in tujina)
- **Odsvojitve IFI** – vsaka transakcija ali dogodek, zaradi katere je dosežen dobiček ali izguba, razen v okviru opravljanja dejavnosti ali odsvojitve pravice do nakupa delnic ali pravice do drugega premoženja, ki je pridobljena na podlagi zaposlitve

Davek od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov

- **Davčni zavezanec** – fizična oseba, rezident
- **Davčna osnova** – razlika med vrednostjo ob odsvojitvi in pridobitvi
- **Vrednost IFI ob pridobitvi** je enaka vrednosti izvedenega finančnega instrumenta, ki jo je ob pridobitvi oziroma ob sklenitvi posla plačal davčni zavezanec
- **Vrednost IFI ob odsvojitvi** je enaka izplačani vrednosti ob odsvojitvi

Davek od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov

- Če je razlika POZITIVNA, se davčna osnova zmanjša za normirane stroške
- Normirani stroški ne smejo presegati nižjega od:
 - Seštevka 1 % od vrednosti ob pridobitvi in 1 % od izplačane vrednosti, oziroma v primeru trgovanja z vzvodom kot seštevke 0,25 % od plačane vrednosti ob pridobitvi in 0,25 % od izplačane vrednosti
 - Pozitivne razlike med vrednostjo ob odsvojitvi in vrednostjo ob pridobitvi
- IZGUBA (negativna razlika) zmanjšuje pozitivno davčno osnovo za dobiček iz IFI (ne ostalih finančnih instrumentov!) **znotraj istega koledarskega leta**

Davek od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov

- **Davčna stopnja: 25 %******
- Zaloge po FIFO metodi
- Tuji davek, napoved, odmera enako kot pri kapitalskih dobičkih po ZDoh-2
- Dobiček od IFI, pridobljenih pred 15. 7. 2008, se ne obdavči
- **** Navedena obdavčitev velja za davčna leta od 2026 dalje, prej lestvica:
 - 1. leto – 40 %
 - 2. do 5. leto – 27,5 %
 - 6. do 10. leto – 20 %
 - 11. do 15. leto – 15 %
 - 16. do 20. leto – 10 %
 - po 20 letih oprostitvev

DAVČNI POSTOPEK

- Obveznosti BPD, DZU, banke (skrbnice IS) in plačnika davka
- Obveznosti investitorja (v zvezi z dohodki iz finančnih naložb)
 - Zavezanec za dohodnino
 - Zavezanec za davek od dohodkov pravnih oseb

Davčni postopek

- **DZU, BPD, banka**
- Predloži zavezancu podatke, potrebne za vložitev napovedi
 - Do 31. januarja
 - Podatkov o dohodkih, od katerih je bil plačan davčni odtegljaj, se ne pošilja (prejem ob izplačilu dohodka)
 - DZU opravi priglasitev prehodov med podskladi krovnega sklada za vse zavezance in obvesti zavezanca ob vsakem unovčenju ter jim posreduje izpis iz evidence spremljanja prehodov med podskladi istega krovnega sklada
- Predloži FURS kontrolne podatke do 31. januarja
- Hrani evidence in dokumentacijo do izteka absolutnega zastaralnega roka za izterjavo (10 let)

Davčni postopek - fizična oseba

- Vloži napoved za odmero dohodnine od dobička iz kapitala do 28. 2. (razen nepremičnin)
- Vloži napoved za odmero dohodnine od bančnih obresti do 28. 2. (razen, če ne dosega oproščenega zneska)
- Vloži napoved za odmero dohodnine od obresti in dividend, če ni bilo davčnega odtegljaja, do 28. 2. (oprostitvev tudi za obresti od VP po ZORZFS)
- Vloži napoved za odmero davka od dobička iz IFI do 28. 2.

Davčni postopek - fizična oseba

- Napovedi se ne vložijo za
 - Bančne obresti in obresti od VP po ZORZFS (ljudskih obveznic), ki ne dosega 1.000 EUR
 - Obresti in dividende, kjer je bil plačan davčni odtegljaj
 - Odsvojitev dolžniških vrednostnih papirjev
 - Odsvojitev kapitala po 15 letih imetništva
 - Odsvojitev t.i. certifikatskih delnic
- Napoved kapitalskih dobičkov se vložijo ne glede na to, ali se doseže dobiček ali izguba!

Davčni postopek - fizična oseba

- Zavezanec, ki je v zvezi s kapitalom opravil **več kot deset transakcij – pridobitev v preteklih letih in obdavčljivih odsvojitih v preteklem letu**, mora **napoved vložiti v elektronski obliki preko sistema e-Davki na spletnem naslovu <http://edavki.durs.si>**.

Davčni postopek - davčni organ

- Izda odločbo o višini dohodnine od dobička iz kapitala v 30 dneh od dneva vložitve napovedi oziroma do 30. aprila tekočega leta za preteklo leto
- Rok za plačilo davka je 30 dni od dneva vročitve odločbe
- Vročanje z navadno vročitvijo – šteje se, da je vročitev opravljena 15. dan od dneva odpreme (zapisan na kuverti)
- Vložitev pritožbe ne zadrži izvršitve odločbe – to pomeni, da mora zavezanec davek plačati, drugače bo davčni organ davek izterjal

Davčni postopek - pravna oseba

- Predloži davčni obračun v treh mesecih po izteku poslovnega (koledarskega) leta

SANKCIJE

- **250 do 400 EUR**, če posameznik ne vloži davčne napovedi v predpisanem roku in na predpisan način (možnost samoprijave)
- **400 do 5.000 EUR**, če posameznik v davčni napovedi ali obračunu davka navede neresnične ali nepravilne ali nepopolne podatke
- **DAVČNA ZATAJITEV** – 249. člen Kazenskega zakonika – kaznivo dejanje

MEDNARODNO POROČANJE

- Boj proti čezmejnim davčnim goljufijam, davčnim utajam in agresivnemu davčnemu načrtovanju
- FATCA – ameriški zakon; Sporazum med Vlado RS in Vlado ZDA o izboljšanju spoštovanja davčnih predpisov na mednarodni ravni in izvajanju FATCA; ZDavP-2
- OECD CRS – enotni standard poročanja; povzeto v direktivi DAC2 in v ZDavP-2

Mednarodno poročanje

- Poroča se o finančnih računih, ki jih vodi finančna institucija in katerih imetniki so osebe ZDA (FATCA) oziroma nerezidenti (OECD CRS):
 - Pri posameznikih rezident druge države
 - Pri subjektih velja enako, če je torej ustanovljen ali organiziran v drugi državi ali ima v njej naslov
 - Pasivnih tujih finančnih subjektov, katerih obvladujoča oseba je oseba, o kateri se poroča (rezident druge države)

Mednarodno poročanje

- Ob odprtju računa se pridobijo podatki o davčnem rezidentstvu stranke
- Samopotrdilo
- Indici
- Bistven je **status davčnega rezidentstva**, če ima stranka davčno številko v neki državi, to še nujno ne pomeni, da je tam tudi davčni rezident, lahko je le zavezana za plačilo določenih davkov (npr. dnevni migranti)
- Finančne institucije ne smemo izvajati davčnega svetovanja!
- Poroča se FURSu, le-ta podatke avtomatično izmenja z ostalimi državami

OBDAVČITEV VIRTUALNIH VALUT

- Obdavčitev je odvisna od vrste davčnega zavezanca in vrste dohodka
- Fizična oseba:
 - Trgovanje ni obdavčeno (če ne gre za opravljanje dejavnosti*)
 - Rudarjenje je obdavčeno (kot drugi dohodek, če ne gre za opravljanje dejavnosti*)
 - Prejem dohodka v virtualni valuti je obdavčen (prejem dohodka v naravi)

* Dohodek se šteje kot dohodek iz dejavnosti, kadar je dosežen s trajnim, aktivnim, neodvisnim in samostojnim opravljanjem dejavnosti (opravljanje dejavnosti na svoj račun, v svojo korist, na svojo odgovornost ter ob lastnem riziku)

Obdavčitev virtualnih valut

- Za ugotavljanje, ali gre za opravljanje dejavnosti, se upoštevajo objektivne okoliščine in dejstva posameznega primera
- Kriteriji (obravnavajo se kot celota):
 - Večje število realiziranih naročil v obdobju enega leta
 - Znatno število trgovalnih dni
 - Večja vrednost realiziranih naročil
 - Večja povprečna vrednost portfelja virtualnih valut
 - Vlaganja ali uporaba namenske opreme in drugih sredstev
 - Obstoje organizacijske strukture in delitve dela med več oseb